

Nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tilanne ja kehittäminen / MV

VD/3696/00.01.02.06/2021

MV/RV

Vantaan, Espoon, Helsingin ja Kauniaisten sosiaali- ja terveyslautakuntien ja nuorisovaltuutettujen yhteistä hyvinvointityötä on tiivistetty kuluvalle valtuustokaudella. Nuorten hyvinvointi pääkaupunkiseudulla -etätapaamisessa 25.3.2021 nuorisovaltuutettujen puheenvuorojen pääpaino oli koronapandemian vaikutuksissa nuorten mielenterveyteen sekä palveluihin pääsyn vaikeutumiseen. Vantaan nuorisovaltuutetut toivoivat myös tiiviimpää yhteistyötä nuorta lähellä olevien tahojen, kuten nuorisopalvelujen ja sosiaali- ja terveystoimen, välillä. Koronan vaikutukset nuorten hyvinvointiin ovat vakavia ja pandemian jättämien jälkien korjaamiseen tarvitaan yhteisiä toimenpiteitä.

Koronapandemia on vaikuttanut nuoriin monin tavoin ja näkyy mielenterveys- ja päihdepalvelujen vastaanotoilla ahdistuneisuutena, masentuneisuutena ja yksinäisyytenä. Asiakasmäärät ovat kasvaneet esimerkiksi terveysasemien psykiatristen sairaanhoitajien vastaanotoilla (Käyntimäärien kasvu 39 % vuodesta 2019 vuoteen 2020) ja nuortenkeskus Nupissa (Asiakasmäärän kasvu 38 % vuodesta 2019 vuoteen 2020) samaan aikaan, kun nuorten tilanteet ovat kriisiytyneet ja monimutkaistuneet. Nuorilla on tarve aiempaa pitkäkestoisemmalle ja kokonaisvaltaisemmalle tuelle. Kunnan palvelut ovat pyrkineet vastaamaan kasvaneeseen palveluntarpeeseen muun muassa kehittämällä vastaanottokäytänteitä ja ryhmämuotoista tukea, hyödyntämällä HUS:n koordinoimaa ostopalvelulyhytterapiaa, sekä sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja, kuten neuropsykiatrista valmennusta. Osana Sote-kehittämiseen liittyvää Terapiat etulinjaan -hanketta on henkilöstöä koulutettu lyhytterapiamenetelmien käyttöön koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä nuortenkeskus Nupissa. Tiivis yhteistyö muiden nuorta lähellä olevien tahojen, kuten opiskeluhuollon, nuorisopalvelujen ja järjestötoimijoiden kanssa on keskeistä. Edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta on palveluun pääsy viivästynyt väestönkasvun, palvelutarpeen lisääntymisen ja nuorten vaikeutuneiden tilanteiden vuoksi. Merkittävässä roolissa ovat myös sujuvat palvelupolut erikoissairaanhoidon nuorisopsykiatrilta, täysi-ikäisten nuorten osalta aikuispsykiatrilta sekä päihdepsykiatrilta. Näiden osalta on vielä kehitettävää.

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan johtoryhmä on nimennyt 26.1.2021 nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen parantamisen työryhmän, joka on nivottu osaksi Vantaa-Kerava sote-kehittämisen mielenterveys- ja päihdepalvelujen kärkeä ja sen toimikausi on vuoden 2022 loppuun saakka. Työryhmän tavoitteena on selkeyttää ja kehittää eri toimijoiden välistä yhteistyötä, työnjakoa ja konsultaatiokäytänteitä sekä tehdä osaltaan suunnitelmaa lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen järjestämisestä tulevaisuudessa. Työryhmän puheenjohtajana toimii psykososiaalisten palvelujen vs. palvelupäällikkö Reetta Voutilainen ja jäsenet ovat sosiaali- ja terveystoimen lisäksi nuorisopalveluista, opiskeluhuollosta, erikoissairaanhoidosta, sote-hankkeesta ja nuorisovaltuustosta. Nuoret ovat keskeisessä roolissa heitä koskevien palvelujen kehittämisessä, ja työryhmän jäsenenä toimii kaksi nuorisovaltuuston edustajaa. Työryhmä valmistelee kevään 2021 aikana myös suunnitelman siihen, miten nuoret ja heidän vanhempansa kutsutaan mukaan palvelujen kehittämiseen. Työryhmä raportoi tehdyistä toimenpiteistä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan johtoryhmälle sekä lautakunnalle osavuosisikatsausten yhteydessä vuosien 2021–2022 aikana.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 19.4.2021 § 9

Va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että nuorten huoli mielenterveys- ja päihdepalveluista ovat keskiössä valmisteltaessa Vantaan kaupungin talousarviota 2022 ja pandemian exit -suunnittelussa.

Lisäksi merkittiin seuraava pöytäkirjalausuma:

Kokoomuksen ja RKP:n pöytäkirjalausuma:

”Kokoomus ja RKP painottavat nuorten hyväksi tehtävän mielenterveystyön tärkeyttä. On hienoa, että suunnitelmat sen hyväksi ovat edenneet.

Osana suunniteltua sote-uudistusta oppilas- ja opiskeluhuollon järjestämistä ollaan siirtämässä hyvinvointialueille. Mielestämme on tärkeää varmistua siitä, että koulupsykologien tai -kuraattorien työpanosta ei siirretä hyvinvointialueen hoitovelan purkuun. Pelkäämme, että siirron myötä palvelut eriytyvät opetustoimesta sekä koulujen ja oppilaitosten arjesta.

Katsommekin, että Vantaan kaupungin pitäisi jatkossakin järjestää nämä palvelut.”

Täytäntöönpano: -

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Reetta Voutilainen, psykososiaalisten palvelujen palvelupäällikkö, puh. 040 5226233
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)